

DIE MOTIEF, STRUKTUUR EN FUNKSIONERING VAN DIE TRANSVAALSE
ONDERWYSERSVERENIGING

DEUR

WILLEM POSTMA B.A., U.O.D., B.Ed.

Verhandeling voorgelê ter gedeeltelike vervulling van die vereistes vir die
graad:

MAGISTER EDUCATIONIS

in die Departement Temporele en Vergelykende Opvoedkunde

aan die

POTCHEFSTROOMSE UNIVERSITEIT VIR CHRISTELIKE HOËR ONDERWYS

STUDIELEIER: PROF. DR. S.S. BARNARD

HULPSTUDIELEIER: PROF. DR. J.L. VAN DER WALT

1983

POTCHEFSTROOM

Die verhandeling word opgedra aan al my familie wat met hulle aanmoediging, belangstelling en liefde voortdurend 'n inspirasie was. In besonder word my vader in dankbare herinnering geroep. By hom het ek die ware sin van die lewe deur 'n Christelike opvoeding leer ken. Sy wens en bede was:

"My seun, vergeet my onderwysing nie, en laat jou hart my geboorte bewaar; want dit sal lengte van dae en jare van lewe en vrede vir jou vermeerder. Laat liefde en trou jou nie verlaat nie; bind dit om jou hals, skryf dit op die tafel van jou hart, dan sal jy genade vind en 'n goeie insig in die oë van God en die mense" (Spreekw. 3: 1-4).

Langs hierdie weg wens ek 'n besondere woord van dank te rig aan:

prof. dr. S.S. Barnard, vir nougesette en geduldige leiding;

prof. dr. J.L. van der Walt, vir weloorwoë raad en morele bystand;

mnr. J.F. Steyn, Hoofsekretaris van die TO en sy kantoorpersoneel vir onderhoude en die vriendelike beskikbaarstelling van al die nodige navorsingsmateriaal;

die Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, vir die beskikbaarstelling van 'n beurs wat dié navorsing moontlik gemaak het;

die personeel van die Transvaalse Onderwysbiblioteekdiens, vir puik dienste gelewer;

die personeel van die Ferdinand Postma-biblioteek vir vriendelike en bekwame hulp;

prof. D.P. Wissing, vir die taalversorging;

mev. E.M. van Huyssteen, vir keurige tikwerk.

Hierdie werk sou nie moontlik gewees het sonder die getroue bystand van my vrou, Anneké, en ons vier kinders nie. Baie dankie.

Aan die God van die Heilige Skrif, die Skepper van hemel en aarde, al die lof, eer en aanbidding.

UITTREKSEL

Ter aanvang van hierdie wetenskaplike ondersoek is die probleem, die aktualiteit, die metodologiese verantwoording, die afbakening van die navorsingsterrein en die struktuur van die verhandeling uiteengesit.

Daar is vervolgens aangetoon dat die Transvaalse Onderwysersvereniging as selfstandige vereniging 'n unieke plek in die Transvaalse skoolwese in die besonder, en die onderwyssubstelsel vir Blankes in die RSA in die algemeen beklee. Die Transvaalse Onderwysersvereniging is deel van die Federale Raad van Onderwysersverenigings en van die Suid-Afrikaanse Onderwysersraad vir Blankes. Saam met die ander Blanke onderwysersverenigings lewer die Transvaalse Onderwysersvereniging diens ter bevordering van die Blanke onderwysberoep en van die status van die onderwyser in die land.

Die Transvaalse Onderwysersvereniging het sy eie geskiedenis, maar dit is so verweef met die kultuurhistoriese ontwikkeling van die Christen-Afrikanervolk dat geen skeiding van die besondere geskiedenisfasette moontlik is nie. Die Transvaalse Onderwysersvereniging lewer 'n bydrae in die vestiging en uitbouing van die Christen-Afrikanerkultuur, dog het self tot 'n unieke bestaanswyse ontwikkel, gedra deur 'n bepaalde lewensopvatting, naamlik die Christelik-nasionale beginsel.

Bepaalde religieuse grondmotiewe is voorts geïdentifiseer. Daar is onderskei tussen vyf grondmotiewe in die Westerse denke. Hierdie grondmotiewe het hulle invloed op die kultuurhistoriese ontwikkeling van die Afrikanervolk gehad. Die humanistiese grondmotiewe en die religieuse grondmotief van skepping, sondeval en

verlossing is as die dominante stukragte in die Blanke Suid-Afrikaanse geskiedenis geïdentifiseer. Die TO, is bevind, is religieus teruggebind aan die God van die Bybel, daarom begrond, bepaal en gerig deur die religieuse grondmotief van skepping, sondeval en verlossing.

Die organisasiestruktuur en funksionering van die Transvaalse Onderwysersvereniging dra die stempel van sy religieuse grondmotief. Daar is vasgestel dat dié vereniging 'n hegte, goedgestruktureerde organisasie het en dat hy betekenisvolle bydraes op 'n breë vlak (professioneel en kultureel) lewer.

ABSTRACT

At the start of this scientific inquiry the problem, the topicality, the methodological justification, the delimitation of the field of study and the structure of the dissertation were outlined.

Subsequently it was indicated that the Transvaalse Onderwysersvereniging* (The Transvaal Teachers' Association) fills a very special place as an independent association within the school system of the Transvaal at one level and the educational subsystem for Whites in the Republic of South Africa at a more general level. The Transvaalse Onderwysersvereniging is part of the Federal Council of Teachers' Associations and of the South African Teachers' Council for Whites. Together with the other White teachers' associations the Transvaalse Onderwysersvereniging renders service towards the promotion of the White teaching profession and of the status of the teacher in this country.

The Transvaalse Onderwysersvereniging has its own history, but it is so intricately interwoven with the cultural-historical development of the Christian Afrikaner nation that no division of the various historical facets is possible. The Transvaalse Onderwysersvereniging makes a contribution in the establishment and the promotion of Christian Afrikaner culture, but it has also at the same time developed a unique mode of existence, supported by a particular view of life, which in this instance is the principle of Christian nationalism.

Specific religious ground motifs have also been identified. A

*The Afrikaans name is retained in the translation to avoid any possible confusion with regard to other associations.

distinction was made among five ground motifs that are discernible in Western philosophy. These ground motifs have had an influence on the cultural-historical development of the Afrikaner nation. The humanist ground motifs and the religious ground motif of Creation, Fall and Redemption have been identified as the dominant moving powers in the course of White South African history. The Transvaalse Onderwysersvereniging, it has been found, is religiously linked to the God of the Bible, and is therefore founded in, determined and directed and guided by the religious ground motif of Creation, Fall and Redemption.

The organizational structure and the functioning of the Transvaalse Onderwysersvereniging carry the stamp of its religious ground motif. It has been determined that this association has a firm, well structured organization and that it has made significant contributions over a wide front (professionally and culturally), and that it is continuing to do so.

INHOUDSOPGAWE	Bladsy
1. INLEIDING	1
1.1 Oriëntering	1
1.2 Probleemstelling	1
1.3 Motivering vir die navorsing	2
1.4 Aktualiteit van hierdie wetenskaplike ondersoek	3
1.5 Hipoteseformulering	3
1.5.1 Hoofhipotese	3
1.5.2 Subhipoteses	4
1.6 Metode van navorsing	4
1.6.1 Die prinsipiële-besinnende metode	4
1.6.2 Die historiese metode	5
1.6.3 Die metode van literatuurstudie (Bibliografiese metode)	5
1.6.4 Die vergelykende metode	6
1.6.5 Die transendentiaal-kritiese metode	6
1.7 Afbakening van die ondersoekterrein	7
1.7.1 Vooraf	7
1.7.2 Wetenskapsteories	7
1.7.3 Begripsomskrywing	8
1.8 Die struktuur van die verhandeling	10
1.9 Samevatting	11
2. DIE ONDERWYSER-IN-ORGANISASIE BINNE DIE ONDERWYSSUB- STELSEL VIR BLANKES IN DIE RSA ASOOK IN ENKELE OOR- SESE LANDE	12
2.1 Oriëntering	12
2.2 Onderwysersverenigings in die RSA	17
2.2.1 Inleiding	17
2.2.2 Provinsiegebonde onderwysersverenigings	24
2.2.2.1 Vooraf	24
2.2.2.2 Die Kaapprovinsie	24
2.2.2.3 Natal	28
2.2.2.4 Die Oranje-Vrystaatse Onderwysersvereniging/The Orange Free State Teachers' Association (OVSOV/ OFSTA) in die Oranje-Vrystaat	31
2.2.2.5 Transvaal	33
2.2.3 Nie-provinsiegebonde onderwysersvereniging	35
2.2.3.1 Inleiding	35
2.2.3.2 Die Suid-Afrikaanse Vereniging vir Tegniese en Beroepsonderwys/The South African Association for Technical and Vocational Education (SAVTBO/ SAATVE)	36
2.3 Suidwes-Afrika	38
2.3.1 Vooraf	38
2.3.2 Die Suidwes-Afrikaanse Onderwysersunie (SWAOU)	38
2.3.2.1 Die ontstaan van die SWAOU	38
2.3.2.2 Die doelstellings van die SWAOU	39

INHOUDSOPGAWE (vervolg)	Bladsy
2.3.2.3 Lidmaatskap van die SWAOU	39
2.3.2.4 Die funksionering van die SWAOU	39
2.3.2.5 Die betekenis van die SWAOU	40
2.4 Die Federasie van Onderwysersverenigings in die Republiek van Suid-Afrika (Die Federale Raad)	40
2.4.1 Inleidende opmerkings	40
2.4.2 Die totstandkoming van die Federale Raad	41
2.4.3 Die doelstelling en bevoegdhede van die Federale Raad	42
2.4.4 Die samestelling van die Federale Raad	42
2.4.5 Die bestuursliggame van die (Federale Raad)	44
2.4.6 Die funksionering van die Federale Raad	45
2.4.7 Samevattende opmerkings in verband met die betekenis van die Federale Raad	46
2.5 Die Suid-Afrikaanse Onderwysersraad vir Blankes (SAOR)	47
2.5.1 Inleidende opmerkings	47
2.5.2 Die totstandkoming van die SAOR	48
2.5.3 Die doelstellings van die SAOR	48
2.5.4 Die samestelling van die SAOR	49
2.5.5 Die bestuursliggame van die SAOR	50
2.5.6 Die funksionering van die SAOR	51
2.5.7 Slotopmerkings	52
2.6 Onderwysersverenigings in enkele oorsese lande	53
2.6.1 Inleiding	53
2.6.2 Engeland	54
2.6.2.1 Inleiding	54
2.6.2.2 Enkele onderwysersverenigings in Engeland	55
2.6.2.3 Slotopmerking	55
2.6.3 Die Verenigde State van Amerika (VSA)	56
2.6.3.1 Inleiding	56
2.6.3.2 Enkele onderwysersverenigings in die VSA	56
2.6.3.3 Evaluering	58
2.6.4 Die Bondsrepubliek van Wes-Duitsland	59
2.6.4.1 Inleiding	59
2.6.4.2 Enkele onderwysersverenigings van Wes-Duitsland	60
2.6.4.3 Ten besluite	60
2.6.5 Vergelykende oorsig en evaluering	60
2.7 Samevatting	62.
3. DIE ONTSTAAN EN ONTWIKKELING VAN DIE TRANSVAALSE ONDERWYSERSVERENIGING	64
3.1 Inleiding	64
3.2 Onderwystoestande voor die ontstaan van <i>De Vereeniging van Onderwysers en Onderwyzeressen in die Zuid-Afrikaansche Republiek</i> (VVOOZA)	66

3.2.1	Inleidende opmerkings	66
3.2.2	Die tydperk voor 1881	66
3.2.3	S.J. du Toit en <i>Wet 1 van 1882</i>	68
3.2.4	N. Mansvelt en <i>Wet 8 van 1892</i>	69
3.2.5	Evaluering	71
3.3	Die ontstaan van die VVOOZA	72
3.3.1	Vorbereidende werk	72
3.3.2	Die stigting van die VVOOZA	73
3.3.3	Evaluering	77
3.4	Die tydperk direk voor die Tweede Vryheidsoorlog (1894-1899)	77
3.5	Die VVOOZA gedurende die Tweede Vryheidsoorlog (1899-1902)	78
3.6	Die rol van die VVOOZA gedurende die tydperk van heropbou onmiddellik na die Tweede Vryheidsoorlog (1903-1907)	80
3.6.1	Inleiding	80
3.6.2	Milner en Sargant se liberalistiese en imperialistiese beleid	81
3.6.3	Die VVOOZA se bydrae tot die Christelik-nasionale Onderwysbeweging	82
3.6.4	Die VVOOZA huldig die nagedagtenis van president S.J.P. Kruger	85
3.6.5	Die Selborne-memorandum en die VVOOZA se reaksie daarop	86
3.6.6	<i>Wet 25 van 1907</i> en die VVOOZA se houding daarteenoor	86
3.6.7	Evaluering	89
3.7	Die werksaamhede van die VVOOZA gedurende die tydperk 1908-1923	90
3.8	Enkele veranderinge in die administratief-organisasietoriese struktuur van die Vereniging (1923-1932)	92
3.9	Die Transvaalse Onderwysersvereniging se invloed gedurende die depressiejare en onmiddellik daarna (1932-1940)	93
3.9.1	Inleiding	93
3.9.2	Die TO en die armbankevraagstuk	94
3.9.3	Die dienslewering van die TO aan sy lede gedurende dié moeilike jare	95
3.9.4	Die Voortrekkereëufees (1938) en die TO se betrokkenheid daarby	96
3.10	Die tydperk vanaf 1940 tot en met die dood van H.F. Verwoerd, 1966	97
3.10.1	Inleiding	97
3.10.2	Die TO tree al hoe meer as diens- en kultuurorganisasie op die voorgrond	98
3.10.3	Evaluering	102
3.11	Die tydperk vanaf 1967 tot en met die Afrikaneronderwyskongres van 18 tot 20 Maart 1982	102
3.11.1	Inleiding	102

INHOUDSOPGAWE (vervolg)	Bladsy
3.11.2 Die TO verwelkom die <i>Wet op die Nasionale Onderwysbeleid</i> , 1967 (wet 39 van 1967)	103
3.11.3 Die deelname van die TO aan die Volkskongres van 1969	105
3.11.4 Die TO het bedenkinge oor die samestelling van die Nasionale Onderwysraad, 1969	107
3.11.5 Die TO se aandeel in en reaksie op die totstandkoming van die Suid-Afrikaanse Onderwysersraad vir Blankes. 1976	108
3.11.6 Professionele dienslewering van die TO vanaf 1967 tot 1982	108
3.11.6.1 Inleiding	108
3.11.6.2 Enkele belangrike komitees van die TO	109
3.11.6.3 Die TO en die Federale Raad van Onderwysersverenigings	113
3.11.6.4 Enkele kursoriese opmerkings met betrekking tot die toename van die TO-ledetal en die funksionaris	114
3.11.7 Die Afrikaneronderwyskongres (18-20 Maart 1982) en die rol wat die TO in dié verband gespeel het	117
3.11.7.1 Inleiding	117
3.11.7.2 Voorbereidende werk in verband met die kongres en die TO se aandeel daaraan	119
3.11.7.3 Die TO se aandeel in die kongresverrigtinge	121
3.11.7.4 Die kongresbesluite en die TO se reaksie daarop	122
3.12 Samevatting	123
4. DIE RELIGIEUSE GRONDMOTIEF EN LEWENSOPVATLIKE GRONDSLAE VAN DIE TRANSVAALSE ONDERWYSERSVERENIGING	125
4.1 Inleiding	125
4.2 Die religieuse grondmotief van die TO	125
4.2.1 Nadere bepaling van die begrip <i>religieuse grondmotief</i>	125
4.2.1.1 Religie as die wortel van lewensopvatlike grondslae	125
4.2.1.2 Religieuse grondmotiewe as primêre dryfvere vir menslike handeling	126
4.2.1.3 Religieuse grondmotiewe in die Westerse denke	128
4.2.2 Religieuse grondmotiewe as stukragte agter opvoedende onderwysstelsels	137
4.2.3 Twee prominente religieuse grondmotiewe werksaam in die Suid-Afrikaanse onderwyssubstelsel vir Blankes met besondere verwysing na Transvaal	140
4.2.3.1 Inleidende opmerkings	140
4.2.3.2 Humanistiese grondmotiewe in die Blanke substelsel van opvoedende onderwys in Suid-Afrika en Transvaal	141
4.2.3.3 Die Skrifmatige grondmotief van skepping, sondeval en verlossing in die Blanke substelsel van opvoedende onderwys in Suid-Afrika en Transvaal	143

INHOUDSOPGAW (vervolg)	Bladsy
4.2.4 Die religieuse grondmotief van die TO	147
4.2.4.1 Die religieuse grondmotief wat die stigting van die TO tot grondslag gelê het	147
4.2.4.2 Die religieuse grondmotief wat die TO sedert sy stigting (1894) tot in 1982 voortgestu en gedra het	149
4.3 Lewensbeskoulike grondslae van die TO	157
4.3.1 Inleidende opmerkings	157
4.3.2 Die Godsbeskouing van die TO	159
4.3.3 Die werklikheidsbeskouing van die TO	160
4.3.4 Die mensbeskouing van die TO	163
4.3.5 Die epistemologie (kenteorie of kenleer) van die TO	171
4.3.6 Die samelewingsbeskouing van die TO	172
4.3.7 Die etiek van die TO	176
4.3.8 Die nasionale grondslag van die TO	177
4.3.8.1 Inleidende opmerkings	177
4.3.8.2 Die nasionale in die TO-grondwet	178
4.3.8.3 Historiese perspektief	178
4.3.8.4 Die TO se vertolking van die nasionale	181
4.3.9 Die bepaald-wees van die nasionale grondslag van die TO deur sy Skrifmatige religieuse grondmotief	183
4.4 Samevatting	185
5. DIE SAMESTELLING EN ORGANISASIESTRUKTUUR VAN DIE TO	187
5.1 Inleiding	187
5.2 Die samestelling van die TO	187
5.3 Die organisasiestruktuur van die TO	189
5.3.1 Enkele inleidende opmerkings	189
5.3.2 Die Algemene Vergadering van lede	192
5.3.2.1 Samestelling van die Algemene Vergadering	192
5.3.2.2 Bevoegdhede en verpligtinge van die Algemene Vergadering	192
5.3.2.3 Evaluering	194
5.3.3 Die Hoofbestuur van die TO	195
5.3.3.1 Samestelling van die hoofbestuur	195
5.3.3.2 Bevoegdhede en verpligtinge van die Hoofbestuur	197
5.3.3.3 Evaluering	199
5.3.4 Die Uitvoerende Komitee van die TO	200
5.3.4.1 Samestelling van die uitvoerende komitee	200
5.3.4.2 Bevoegdhede en verpligtinge van die Uitvoerende Komitee	201
5.3.4.3 Evaluering	202
5.3.5 Die Dagbestuur	202
5.3.5.1 Samestelling van die dagbestuur	202
5.3.5.2 Bevoegdhede en verpligtinge van die Dagbestuur	203
5.3.5.3 Evaluering	203
5.3.6 Finanskomitee	203

INHOUDSOPGAWE (vervolg)	Bladsy
5.3.6.1 Samestelling van die Finanskomitee	203
5.3.6.2 Bevoegdhede en verpligtinge van die Finans= komitee	204
5.3.6.3 Evaluering	204
5.3.7 Belangegroep	204
5.3.7.1 Samestelling van die belangegroep	204
5.3.7.2 Bevoegdhede en verpligtinge van die Belange= groep	206
5.3.7.3 Evaluering	206
5.3.8 Kringe	207
5.3.8.1 Samestelling van die kringe	207
5.3.8.2 Bevoegdhede en verpligtinge van die kringe	208
5.3.8.3 Evaluering	209
5.3.9 Takke	210
5.3.9.1 Samestelling van die takke	210
5.3.9.2 Bevoegdhede en verpligtinge van die takke	211
5.3.9.3 Evaluering	211
5.3.10 Redaksie(s) van die TO	213
5.3.10.1 Samestelling van die redaksie(s)	213
5.3.10.2 Bevoegdhede en verpligtinge van die redaksie(s)	213
5.3.10.3 Evaluering	214
5.3.11 Ampsdraers van die TO	215
5.3.11.1 Die voorsitter van die Vereniging	215
5.3.11.2 Die ondervoorsitter van die Vereniging	216
5.3.12 Amptenare van die TO	216
5.3.12.1 Die hoofsekretaris van die TO	216
5.3.12.2 Verdere amptenare van die TO	219
5.3.13 Verteenwoordigers in liggame	220
5.3.14 Geldsake van die Vereniging	220
5.3.14.1 Inleidende opmerkings	220
5.3.14.2 Geldsake van die Vereniging	221
5.3.15 Prosedure by die behandeling van beskrywingspunte	223
5.3.16 Prosedure by vergaderings	224
5.3.17 Wysiging van die Grondwet	225
5.3.18 Ontbinding	225
5.4 Samevatting	226
6. DIE FUNKSIONERING VAN DIE TO	228
6.1 Inleiding	228
6.2 Enkele kriteria vir die doeltreffende funksionering van 'n onderwysersvereniging — met verwysing na die TO	229
6.3 Funksies van 'n onderwysersvereniging — met beson= dere verwysing na die funksionering van die TO	231
6.3.1 Opvoedkundige funksies	231

INHOUDSOPGAWE (vervolg)	Bladsy
6.3.2 Skakelingsfunksies	231
6.3.2.1 Oriëntering	231
6.3.2.2 Skakeling met 'n sentrale onderwysersvereniging	232
6.3.2.3 Skakeling met die gemeenskap waarvan hy deel is	233
6.3.2.4 Skakeling met die owerheid	233
6.3.2.5 Skakeling met eie lede	234
6.3.3 Medebepaler van onderwysbeleid	236
6.3.4 Onderwyskundige funksies	237
6.3.4.1 Oriëntering	237
6.3.4.2 Skool- en tersiêre vlakke	238
6.3.4.3 Skool- en tersiêre vakke	238
6.3.4.4 Publikasies	238
6.3.4.5 Navorsing	239
6.3.4.6 Evaluering	239
6.3.5 Die funksie van beskerming van die onderwysberoep	240
6.3.5.1 Inleidende opmerkings	240
6.3.5.2 Die professionele status van die onderwysberoep	241
6.3.6 Die funksie van kultuurvormer en -bewaker	246
6.3.6.1 Inleiding	246
6.3.6.2 Die TO en sy houding teenoor godsdiens	247
6.3.6.3 Die TO en die Afrikaanse taal	247
6.3.6.4 Die TO en die geskiedenis van die Afrikanervolk	249
6.3.6.5 Die TO en Afrikanervolksidentiteit	251
6.3.6.6 Die TO en volkereverhoudinge	252
6.3.7 Die funksie van dienslewering aan onderwyspersoneel	256
6.3.7.1 Inleiding	256
6.3.7.2 Diensvoorwaardes	257
6.3.7.3 Lidmaatskapsvoordele	259
6.4 Slotopmerking	262
7. TOETSING VAN HIPOTESES EN GEVOLGTREKKINGS	263
7.1 Inleiding	263
7.2 Hipoteses en bevindings	263
7.2.1 Vooraf	263
7.2.2 Metodologiese verantwoording	263
7.2.3 Resultate van die ondersoek	264
7.2.3.1 Inleiding	264
7.2.3.2 Toetsing van die subhipoteses	264
7.2.3.3 Hoofhipotese	269
7.3 Verdere navorsingsmoontlikhede wat deur hierdie studie ontsluit is	269
7.4 Slotsom	270
7.5 Samevatting	271
BIBLIOGRAFIE	272
BYLAAG 1	281
BYLAAG 2	297
BYLAAG 3	299
BYLAAG 4	310
BYLAAG 5	312

FIGURE	Bladsy
Figuur 2.1 Die Onderwysstelsel is 'n onderwys- en op=leidingsgerigte vervlegtingstruktuur	15
Figuur 2.2 Onderwysowerhede, Onderwysersverenigings en die Statutêre Onderwysraad	20
Figuur 2.3 Verspreiding van Blanke onderwysers van SA en SWA volgens geregistreeerde adresse	23
Figuur 2.4 Verspreiding van Blanke onderwysers in die RSA en SWA volgens onderwysersverenigings	23
Figuur 4.1 Westerse grondmotiewe	136
Figuur 4.2 Struktuurmomente van die werklikheid	162
TABELLE	
Tabel 2.1 Verspreiding van Blanke Suid-Afrikaanse onderwysers volgens onderwysersverenigings	22
Tabel 2.2 Die samestelling van die Federale Raad, 1981	43
Tabel 3.1 Die uitbreiding van CNO-skoolstelsel, 1903-1905	83
Tabel 3.2 Die toename van die TO-ledetal gedurende die ampstermyne van die verskillende voorsitters en voltydse sekretarisse	
Tabel 4.1 Aantal adolessente per 100 leerlinge wat na-primêre onderwys ontvang	138
Tabel 5.1 Die samestelling van die Hoofbestuur (1982)	196
Tabel 5.2 Die samestelling van die uitvoerende komitee (1982)	201
Tabel 5.3 Die samestelling van die Dagbestuur (1982)	203
Tabel 5.4 Die samestelling van kringe en takke (1982)	208
Tabel 5.5 Die TO-sekretariaat (1982)	219
ORGANOGRAM	
Organogram 5.1 Organisasiestruktuur van die TO	193

LYS VAN BELANGRIKSTE AFKORTINGS

- CNO : Christelik-nasionale Onderwys
NOU : Natalse Onderwysersunie
NTS : Natal Teachers' Society
OVSOV : Oranje-Vrystaatse Onderwysersvereniging
RSA : Republiek van Suid-Afrika
SAOR : Suid-Afrikaanse Onderwysersraad vir Blankes
SAOU : Suid-Afrikaanse Onderwysersunie
SATA : South African Teachers' Association
SAVTBO : Suid-Afrikaanse Vereniging vir Tegniese en Beroeps=
onderwys
SWA : Suidwes-Afrika
SWAOU : Suidwes-Afrikaanse Onderwysersunie
TO : Transvaalse Onderwysersvereniging
TTA : Transvaal Teachers Association
VSA : Verenigde State van Amerika
VVOOZA : De Vereeniging van Onderwyzers en Onderwyzersessen in
de Zuid-Afrikaansche Republiek

DIE GEBRUIK VAN HOOFLETTERS

In dié verhandeling is die voorskrifte van die amptelike *Afrikaanse Woordelys en Spelreëls* van die Taalkommissie van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns by die gebruik van hoofletters gevolg (p. 26 e.v.). Dit mag die leser opval dat een en dieselfde woord in hierdie verhandeling skynbaar willekeurig met hoof- en met kleinletters op verskillende plekke geskryf is. Hierdie sisteem is egter wél op die riglyne van die *Afrikaanse Woordelys en Spelreëls* gegrond.